

آیا سنکوپ یا غش کردن می‌تواند نشانه یک بیماری جدی باشد؟

به چه شرایطی سنکوپ می‌گویند؟

به از دست رفتن کامل ولی موقتی هوشیاری، سنکوپ گفته می‌شود. در واقع فرد، ناگهان هوشیاری خود را از دست می‌دهد و دیگر قادر به ایستادن نیست، در نتیجه روی زمین می‌افتد.

سنکوپ یا غش کردن

سنکوپ (syncope) یا غش، ملایم تر از شوک بوده و در واقع یک حالت نیمه بیهوشی است. در این حالت فرد در مدت کوتاهی به دلیل نرسیدن خون کافی به مغز، آگاهی خود را نسبت به محیط اطراف از دست می‌دهد.

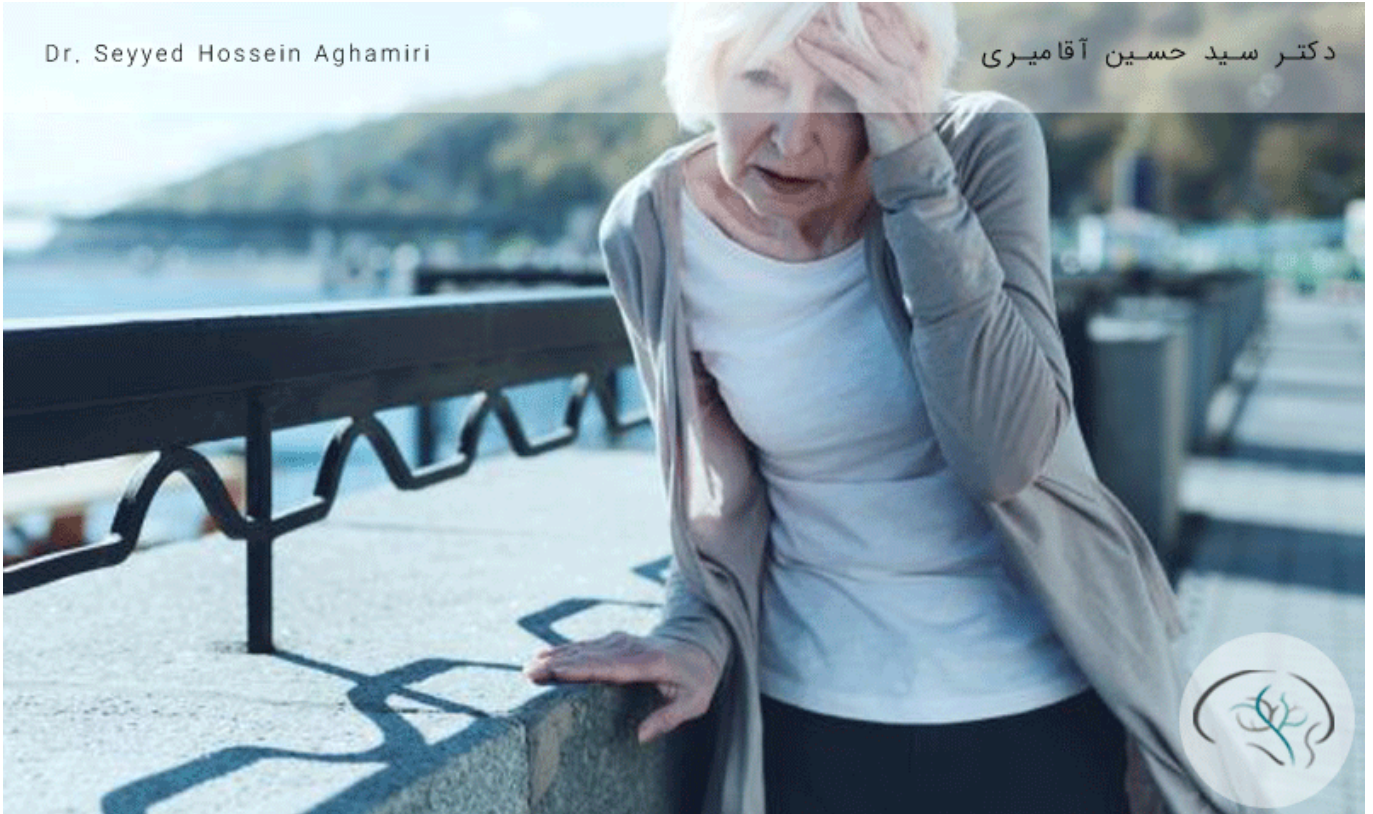
دستگاه های ریه و قلب در حالت سنکوپ، دارای فعالیت می‌باشند.

سنکوپ معمولاً چند ثانیه تا چند دقیقه طول می‌کشد و بعد از طی این مدت، فرد هوشیاری خود را به صورت کامل به دست می‌آورد.

قبل از ایجاد این عارضه، فرد ممکن است این علائم را داشته باشد:

- سرگیجه
- تعریق سرد
- تهوع و استفراغ

گاهی نیز این عارضه به صورت ناگهانی و بدون علائم بروز می‌کند.

فرد معمولاً بعد از به دست آوردن هوشیاری، سرحال است و هیچ‌گونه علائمی ندارد. (مگر در صورت آسیب دیدن و یا ضربه).

علل رایج سنکوپ عبارتند از:

- شنیدن اخبار ناگوار
- شوک هیجانی مثل تماشای مناظر رعب‌آور
- خستگی شدید
- ایستادن طولانی‌مدت در شلوغی
- گرما و فقدان هوای تازه

علائم این عارضه عبارتند از:

- نبض ضعیف
- تعریق فراوان پوست
- گشادی مردمک چشم‌ها
- تعریق فراوان پوست
- سردی
- رنگ‌پریدگی

انواع سنکوپ

با وجود اینکه سنکوپ، اتفاقی عجیب و ترسناک احساس می‌شود، ولی در واقع حدود یک سوم افراد در طول زندگی خود حداقل یک بار آن را تجربه کرده‌اند. باید بدانیم که سنکوپ یک بیماری نیست، بلکه می‌تواند یک نشانه باشد و تشخیص دقیق بیماری ای که باعث آن شده است، اهمیت دارد.

سنکوپ قلبی

اگرچه دلایل خوشخیم و غیرقلبی اغلب این وضعیت را به وجود می‌آورند، با این حال در برخی موارد بیماری قلبی می‌تواند دلیل آن باشد و امکان دارد آریتمی‌های بدخیم قلبی شرایط سنکوپ و مرگ ناگهانی قلبی را فراهم کنند.

نکته دیگر، این است که مواردی همچون مسائل روانی یا تشنج را باید از سنکوپ جدا کرد. این موضوع با شرح حال دقیق به عمل آمده توسط پزشک [متخصص](#) به راحتی انجام می‌شود.

سنکوپ غیر قلبی

این نوع سنکوپ، خوش خیم است و معمولاً افراد جوان و سالم آن را تجربه می‌کنند. انواع متفاوتی از بیماری‌ها منجر به سنکوپ غیرقلبی می‌شوند که غیر از آسیب بر اثر زمین خوردن، خطر عمده‌ای برای سلامتی فرد به حساب نمی‌آیند.

سنکوپ وازوواگال شایع‌ترین سنکوپ غیرقلبی است که در افراد جوان دیده می‌شود. در مبتلایان به این عارضه، موارد زیر باعث کاهش ضربان قلب و افت فشار خون و در نتیجه سنکوپ می‌شود:

- ایستادن طولانی
- محرک‌هایی از قبیل دیدن خون
- استرس‌ها و هیجانات روانی
- ادرار کردن و یا اجابت مزاج به صورت متناقض

دستگاه پیس میکر

Dr. Seyyed Hossein Aghamiri

دکتر سیده حسین آقامیری

در صورت کم بودن تکرار حملات، معمولاً به غیر از توصیه به پرهیز از عوامل ایجادکننده نیاز به درمان خاصی وجود ندارد.

در صورت تکرار زیاد حملات، درمان دارویی و استفاده از جورابهای واریس ممکن است مورد نیاز باشد. در موارد نادر و وجود علائم شدید و مقاوم، بر اساس نظر پزشک، تعبیه پیس میکر (دستگاه تنظیم کننده ضربان قلب) ممکن است انجام بگیرد.

افت فشار خون وضعیتی (اصطلاحاً ارتواستاتیک) یکی از علل شایع غش کردن در افراد دیابتی، سالمندان و مبتلایان به فشار خون است که تحت درمان دارویی هستند.

تغییر وضعیت ناگهانی از حالت نشسته یا خوابیده به ایستادن، در این افراد به علت اختلال اعصاب اتونوم و تجمع خون در اندام تحتانی باعث افت فشار خون شده و گاهی منجر به غش میشود.

اجتناب از تغییر وضعیت بدن به طور ناگهانی و یا قطع برخی داروها در صورت لزوم، معمولاً برای رفع این عارضه کفایت میکند.

سندرم کاروتید حساس، یکی دیگر از دلایل سنکوپ به خصوص در سالمندان است. در این بیماران، شبکه عصبی موجود در سرخرگ کاروتید به فشار حساس است و ایجاد فشار مختصر در این ناحیه مثل بستن یقه محکم یا چرخاندن سر، افت فشار خون، تحریک عصبی و کاهش ضربان قلب را به همراه داشته و منجر به سنکوپ میشود. تشخیص این بیماری به راحتی با ماساژ سرخرگ کاروتید توسط پزشک متخصص و کنترل هم زمان نوار قلبی و فشارخون امکان پذیر است. مراجعه به بهترین متخصص مغز و اعصاب نیز میتواند بسیار راهگشا باشد.

پرهیز از عوامل ایجادکننده ضرورت دارد. با این حال در بسیاری از موارد برای پیشگیری از بروز حملات سنکوپ، تعبیه پیس میکر (pacemaker) الزامی است.

گاهی کندی ضربان قلب (برادیکاردی) در موارد شدید، عامل بروز سنکوپ است. در این موارد تعبیه پیس میکر کافی است و نیاز به درمان دیگری وجود ندارد.

سنکوپ قلبی

Dr. Seyyed Hossein Aghamiri

دکتر سید حسین آقامیری

مبتلایان به این عارضه در معرض عوارض خطرناک و به ویژه مرگ ناگهانی هستند. سنکوپ قلبی به طور عمده از آریتمی‌های قلبی نشأت می‌گیرد.

گاهی کندی ضربان قلب (برادی کاردی) در موارد شدید، حملات سنکوپ را ایجاد می‌کند. در این موارد تعبیه پیس میکر کافی بوده و به درمان دیگری نیاز نداریم.

تاکی کاردی بطنی، علت بدخیم‌تری برای غش کردن است. در صورت بروز تاکی کاردی‌های بدخیم قلبی به صورت گذرا و موقت، فرد با قطع آریتمی هوشیاری خود را بدست می‌آورد.

مهمترین عوامل ایجادکننده سنکوپ قلبی عبارتند از:

- 1- وجود نارسایی قلبی که توسط [اکوکاردیوگرافی](#) تشخیص داده می‌شود.
- 2- سابقه حمله‌های قلبی و یا سابقه بیماری سرخرگی قلبی و یا علائم آن به صورت احساس درد در قفسه سینه (آنژین)
- 3- وجود سابقه خانوادگی مرگ ناگهانی در اقوام نزدیک
- 4- الکتروکاردیوگرام قلبی غیرطبیعی که توسط آن، برادیکاردی، بیماری سرخرگی قلبی، هیپرتروفی قلب و سایر بیماری‌های مولد آریتمی تشخیص داده می‌شوند.
- 5- تشخیص آریتمی قلبی در هنگام ثبت هولتر

اقدامات برای کمک فوری:

- مصدوم را به پشت خوابانده و در حالت استراحت کامل قرار دهید.
- لباسهای تنگ او را باز کنید.
- در صورت دسترسی اکسیژن کافی بدهید.
- پاهای او را بالا نگه دارید.
- در صورت نیاز، ماساژ قلب و تنفس مصنوعی انجام شود.